

ကြိမ်ဟည်း၏။ အလုံးစုံကုန်သော ရှစ်ထောင်ကုန်သော ဆင်တို့သည်လည်း ကြောက်မက် ဘယ်သောသဘောရှိသော ပဲတင်သံကို ပြုကုန်၏။ ထိုရှစ်ထောင်ကုန်သောဆင်တို့သည် မြေကိုင်း သစ်ခက်သစ်ရွက်ကိုင်း မူန့်မူန့်ညာက်ညာက်ပြုကုန်လျက် ထက်ဝန်းကျင်မှ အ ရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့သို့ ပြေးကုန်၏။ (၅၅၀။ ၁၃၂-၆၇၃။ ညောင်ကန်။)

((((((((((((((()))))))))))))

ကြက်

ဝေါဟာရ ‘ကြက်’ စွဲ ပဲအဘိဓာန်အွာဟာလီဒေဂုံ ကိုလင်အဓိပါယ် n. substance, essence, choicest part, original source; prefix, sign of future မန္ဒါရ။ ဝေါဟာရ ‘ကြက်’ ကဲ ဗွဲအဓိပါယ်နာမ်ရှု ညားတိအဲတိနှင့်တဲ့ ပဲဖွဲ့စွဲ အဲခွန်ထောင်ကွာရ။ ဗွဲအဓိပါယ် “အရာဆက်စွဲကတေသနထွေးအနာဂတ်” (prefix, sign of future)ရှု အဲမိက်ဂုံဟိုညီရ။ ‘ကြက်’ စွဲ နှုတ်ကြိယာ အရှိအောင် (auxiliary verb) မဲ့တဲ့ ချော့စွာန်ထွေးကာလအနာဂတ်ရ။ ဗွဲဝေါဟာအောင်လိုက် “will” “shall”, ဗွဲဝေါဟာဗွဲ၊ ‘လိမ့်မည်’/‘အဲ’/‘လတ္တာ’ တအောင် ဂပ်ဂိုလ်ပြောအောင်အဓိပါယ်ရ။ ဝေါဟာရ ‘ကြက်’ စွဲ ဗွဲအဓိပါယ်ကာအောင် စိန်ညားကမိုင်တိကိုလောင် ပဲခေတ်ပိုတဲ့ကာအောင်ရှု မိုဟ်စကာအောင်ရှု အောင်နှင့်ကြောင်နှင့်ရှု။ ပဲလိုက်ပိုမပျော်ရှု အဓိပါယ်ပိုမိုက်ဂုံဂုံကဲ့ ညံ့ပိုဂုံသောင်ကွေးရှု ချော့နှုတ်နှင့်အထံက်ပင်ကိုရောင် နှုတဲ့ ဒွဲထောက်ကိုအောင်အောင်ရှု ညံ့ပိုဂုံဆက်စကာအာအော်ပွဲနှင့် အဲမိက်ဂုံကိုဖြဟတ်ရ။ ဝေါဟာရ ‘ကြက်’ ကာအောင် ဒွဲလှုံ့ဂုံစွဲကာအော်ရောဗွဲး စွဲဂုံ(၂)ဒွဲရ။ ဗွဲဂုဏ်ကြိယာအဓိက(main verb)ရှု စုက်လောင်စွဲမာန်၊ ဗွဲဂုဏ်ကြိယာအောင်လောင် စွဲမာန်ရ။

နှုနဲ့ဂုဏ်ကြိယာအောင်ချိန်။

- ကာလရှု အမာတ်သိုင်မွဲ ပလိုကြံကမွှာန်သိုင်ရ။ သိုင်တိဒုံးအမာတ်ရှု နှုနဲ့နှုန်းစွဲတဲ့ သာ်စွဲ သိုင်ချုပ်၊ “အမာတ်စွဲတုန်လောင် ရှိုင်ကိုဥပ္ပါကာကိုအဲရောင်သွံး။ ပြုစွဲတုန်လောင် မန္ဒါသို့ကိုအဲ ရောင်သွံး။ ညားစိုး တွေဟနပြောင်ကြံ့ချုံတဲ့ ဟွဲဂ်ဂိုလ်ရှု။ အဲသွာန်အမာတ်တွေပညာညီတဲ့ ယာ် ရသကိုအောင်ချင် အဲကြက်အောင်ချင်ရ။ ယာ်ဟွဲကိုအောင်ချင် အဲဟွဲအောင်ချင်ရ” (သိုင်ချုပ်။) (၅၅၀။ ၉-၁၉၅။ ၁၁-၅၅၂။) အစွဲဘုံး။) ပဲမူဗွဲ့/ ထိုအခါ့် ပြုဟွဲတ်မင်း၏ တယောက် သောအမတ်သည် နှုန်းတွင်းသူ မင်းမောင်းမတယောက်၌ မှားယွင်း၏။ မင်းသည် မှုန်သော အားဖြင့်သိ၍ “အမတ်သည်လည်း ငါအား ကေားဇူးများ၏။ ဤမှုန်းမသည်လည်း ငါချုပ် သောမှုန်းမတည်း။ နှစ်ယောကုန်သော ဤသူတို့ကိုလည်း ဖျက်ဆီးအဲသောငှာ မတတ် ကောင်း။ ပညာရှိသောအမတ်ကို ပြသသာကိုမေး၍ သည်းခံအပ်သည် အကယ်၍ဖြစ်လတ္တာ

သည်းခံအဲ။ သည်းခံအပ်သည် အကယ်၍မဖြစ်လတ္ထံ သည်းမခံအဲ။” (မင်းသည်) ဤသို့နဲ့သွင်းခြင်းကိုပြု၍—။ (၅၅၀။ ၃—၁၇၄။ ပြောင်ကန်။)

- “ဟဲသိုင်အဓမ္မ၊ ငှုံမပဲပျော်ညားမဗျာဇွဲ်ရှု ငှုံဟွှာကြော်ပျော်ဟာ။ ညံ့ငါးမဗျာတံ့ရှု ငှုံဟွှာဒီး ပျော်ရွှာ့။ ဟိုတ်နှင့်မြှုံး မပဝရှိရာန်သကိုတ် ညားပျော်ရွှဲ့တဲ့ ညားကမ္မာ့ငြိမ်ဒွေတ်ပက်အာမြှုံးတဲ့ ပျို့တွဲ မအေးနေ့စိန့်ဂျာက်ပောင်ကွဲတွဲ့ ပဲနာက်တော်တဲ့ရသွာ့။ ——” (လူန်းကိုသိုင်ရှု) (၅၅၀။ ၈—၂၀၂။ ၂—၅၇၀။ အစွဲ့။) ပဲမူးမှာ/ “ယုတ်မာသော တရားမစောင့်သောမင်း၊ သင်သည် မအိုလတ္ထံလော့။ သင်၏ကိုယ်ကို အိုခြင်းသည် မညှည်းဆဲလတ္ထံလော့။ သင် သည် ကစားလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ သူအိုတို့အား နှိပ်စက်ညှည်းဆဲသော အမှုကိုပြု၏။ တ ယောက်ထည်းသော သင့်ကိုမိုကုန်၍ ထိအမှုကို ပြုကုန်ကြသဖြင့် သေတိုင်းသေတိုင်းကုန် သော သူတို့သည် အပါယ်တို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ——” (၅၅၀။ ၃—၁၉၉။ ပြောင်ကန်။)
- (မူသီလ မနှုက္ခားရှု ကဟတ်ပြိုင်ကိုဂုတ္တိလ မနှုအွာရှာ။ ကွားကိုအွာညားစီ သွက်ရုံးပြိုင်ကွာတိုင် ထွေရာ။) “ယွှဲးမသွာ်ကိုပို့၊ အဲလူန်မနှုစွဲဇွဲ်တွဲအဲရှု အဲသွှုရာ။ အွာ၊ ပဲတဲ့ဇွဲ့ဒီပို့ မသွေးဘူးသာကာညားရှု အဲသွှုရာ။ ကွားမှုးရှု ငှုံဟွှာကြော်စွားရာ။ မွေးမနှုအွာချုံးရောင် ကြော်သွေးစွားရာ” လူန်းကို။ (၅၅၀။ ၈—၂၄၃။ ၂—၆၈၇။ အစွဲ့။) ပဲမူးမှာ/ “ကောင်းသောဆရာ၊ ငါသည် သင်၏ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၍ သင့်ကိုကယ်အဲ့။ ဆရာ၊ ငါသည် သင့်ကိုပူဇော်အဲ့။ ဆရာ၊ သင်သည် တပည့်မူသီလသည် မအောင်လတ္ထံ။ ဆရာ၊ သင်သည် တပည့်မူသီလကို အောင်လတ္ထံ။” (သိကြားမင်းဆို၏။) (၅၅၀။ ၃—၂၄၁။ ပြောင်ကန်။)
- “ယွှုပြောတ်၊ ခုံးကိုပြုသွားမထိုးလပ် နှဲမြော်ရှု မစိုးကြော်သွင်ဟာ” ဗောဓိသတ်(လူသီ) သွာ်နှုပြောတ်ရာ။ (၅၅၀။ ၈—၂၄၄။ ၂—၆၉၄။ အစွဲ့။) ပဲမူးမှာ/ ထိုပံ့ပို့ပို့ကို ဘုရား လောင်းသည် “အဆင်းအနဲ့တို့နှင့် ပြည့်စုံသောပန်းတို့ကို ထုံးအပ်သော ဂို့ရောကို သောက် လတ္ထံလော့” ဟုမေး၏။ (၅၅၀။ ၃—၂၄၉။ ပြောင်ကန်။)
- ပဲကာလရှု သွေးပြုမြော်လိုကာရှု ဆီဦးတုံးဆားဗွဲတ် ပွဲခန်းလောန် ပွဲဆာလောန်မနှုရာ။ ပဲ ကာလရှု နက်းမြော်တဲ့ဗောဓိသတ် နှိုတ်ပဲပွဲပို့ပို့ဒီးမှုံးလိုကာရှုရာ။ နတာမတ်မြော်တဲ့ရှု သွေးပြုရှု တန်အာရုံးရောက်ရှုရာ။ တဲ့သွေးပြုရှု ဗောဓိသတ်ဟဲ့ “ယွှုမြော်၊ မြော်တန်အာရုံးရောက်တဲ့ရာ။ ကောန်းပြုးကြော်အို့ရာ။ ——” (၅၅၀။ ၈—၄၉၇။ ၂—၃၅၉။ အစွဲ့။) ပဲမူးမှာ/ ထိုအခါ့် ဒီးမြော် လိုကာသည် ဥတုလာ၏။ ထိုဦးတုံးဆားဗွဲတ်အခါ့် ဒီးမြော်လိုကာ၏ချက်ကို လက်မဖြင့် သုံး သပ်၏။ ဝမ်းမြှုံး ကိုယ်ဝန်သည် တည်၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဒီးမြော်လိုကာကို၏။ “နှုမ၊ သင်အား ကိုယ်ဝန်တည်ပြု။ သင်သည် သားယောကျားကို ဖွားမြှင်လတ္ထံ့။ ——” (၅၅၀။ ၀၈၇—၂၈၃။ ပြောင်ကန်။)

- ဗောဓိသတ်လေ့လာဝင်သိုင်မတဲ့ ရဲစံသူးရ၊ “ယွှံသိုင်မ၊ ကိုန်ချင်အနှစ်သိုင်ရှု ဂွပ်အဲဟံမွဲရအာ”၊ အဲ**ကြက်ပဂံရအာ**၊ ဒုက္ခိဂုဏ်ရှု မအံက်အဲအနှစ်သတ်ကိုအဲညီအာ” (၅၅၀။ ၈-၅၁၀။ ၈-၁၂၄/၁၂၅။ အစွဲ့။) ပုံမှုဗာ/ ဘုရားလောင်းသည် မမည်းတော်မင်းကြီးကို ရှိခိုး၍ “မြတ်သော မင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်အား မင်းအဖြစ်ဖြင့် အလိုမရှိ” အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းပြုပါအံ့၊ အကျွန်ုပ်အား ရဟန်းအဖြစ်ကို ခွင့်ပြုတော်မူပါကုန်လေ့” ဟု တင်လျောက်၏။ (၅၅၀။ ၈၂၃-၅၇၃။ ပေါ်လျောင်ကန်။)

နှုန်းရတာကာ္ဌား။

- “အနှစ်သိုင်မွှတ်အာကုံအဲစံရှု ကျိုးတွဲတွေးဖြေ ဟွှံတိရသွာ်” ရဲစံဒုက္ခိမလိုကာ ချင်မှုဗ္ဗာ ကျိုးဖြေရှာ။ ဒုက္ခိကြော်ပြုပိုင်တိတဲ့ “သိုင်ကိုဒုက္ခိရှု ညံုံးပါရွှံသွာ်သွန်ရှု ကြက်အဲဒေးပရောင်” ရဲစံ(ကျိုးတွဲ)ချင်တဲ့ ပုံပယံံကယ်ရှု သွှေ့သိုင်လတက်သွားတဲ့ ယိုက်ကောတ်ပဲဖောင်တဲ့ ပ ဂကော်ကိုခမီမသွန်ကွဲတဲ့ လုပ်အာဆျင်သာရရှုတဲ့ ပုံပါင်တရင်သွှေ့သိုင်ရှု ကျိုးတွဲပြုပြာပ်အာစိုပ်ရာ။ (၅၅၀။ ၈-၃၀၆။ ၃-၁၄၄။ အစွဲ့။) ပုံမှုဗာ/ မလိုကာမိဖူယားသည်လည်း “ငါ၌ မင်း၏အမျက်ထွက်သည်၏အဖြစ်ကို ဘုရားမသိပါလေ” ဟုကြံး၏။ သွှေ့သွှေ့မြတ်စွာဘုရားသည် လည်း သိတော်မျှ၍ “ဤယူတို့၏ သင့်တင့်ညီညွတ်သောအဖြစ်ကို ပြုအံ့” ဟု နံနက်အခါ့၌ သင်းပိုင်တော်ကို ပြင်ဝတ်တော်မျှ၍ သပိတ်သက်နှုံးကို ယူဆောင်၍ ရဟန်းငါးရာခြံရံလျက် သာဝထွေးပြည်သွေ့ ဝင်တော်မျှ၍ မင်းအီမိတံခါးသွေ့ ကြတော်မူ၏။ (၅၅၀။ ၃-၆၀၇/၆၀၈။ ပေါ်လျောင်ကန်။)
- “အနှစ်ရာတိတိရွှေ့သွားနံရှု မူသွာ်ကိုအံ့ရော့။ အဲမင်းသီဥပုံပါယ်တဲ့ နှုံးရာတိအနှစ်ရွှေ့သွားနံရှု အဲသွေ့သွေ့တဲ့ အနှစ်မိုးဟု သွေ့သွေ့နှုံးတဲ့ စင်သစ္စပန်ရှု ကြက်အဲသွေ့သွေ့ပြုပိုင်တိတဲ့ အနှစ်လအိတ်အနှစ်ကိုရှု အဲသွေ့ ညီ” ရဲစံ(သိုင်နှုံး)ချင်။ (၅၅၀။ ၈-၂၀၆။ ၈-၆၇၅။ အစွဲ့။) ပုံမှုဗာ/ “ငါအား ဤတိရွှေ့သွားနံရှုအမျိုးဖြင့် အသယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း” ဟု နှုလုံးသွေ့သွေ့ပြုပါယ်သုံးခြင်းကိုသုံး၍ “ဤတိရွှေ့သွားနံရှုအမျိုးမှုလွှတ်၍ လျှော့ပြည်သွေ့ရောက်လျှင် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို သိသဖြင့် ဝင်ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ငါပြုအံ့” ဟုကြံးပြီးလျှင် ——။ (၅၅၀။ ၈၂၃-၅၇၃။ ပေါ်လျောင်ကန်။)
- လွှဲရှု ထဝ်လွှဲကသာပို့ အံ့စံရှု ခေါ်ဗုံးကော်(သိုင်နှုံး)ရ ဗွဲကိုပ်ကွာချပ်တဲ့ ပုံကွာန်မှဟ်ရားရှု ထဝ်လွှဲအံ့စံရှုတဲ့ “ပုံဇရောင်သိုင်အမာတ်တံတိရှု ဖြပ်မရှိပိုင် ကြက်ကလိုဂံရ” ခေါ်ချပ်ပုံနှုံးတဲ့ ——၊ ကော်ဗိုက်သွေ့တို့ဝါရမရှိပိုင်ရှု ပုံဇွာန်နိဂုံးတံတိရှု ပလော်ဝင်းတော်(သိုင်နှုံး)တဲ့ ပုံ ချင်ဗာရာကာသီ ပုံဇရောင်သိုင်ရှု ပလော်ဝင်းပုံနှုံးတဲ့ “ကြက်အဲဗုံးကော်ရ” လွှဲရှုချပ်တဲ့ ခေါ်ပြာပ်အာရာ။ (၅၅၀။ ၈-၂၀၆။ ၈-၂၀၇။ အစွဲ့။) (ပုံမှုဗာ/ အလမှာယ်ပုံနှုံးသည် ဘုရားလောင်း(နဂါးမင်း)ကို ဖမ်းယူစကမူ “အသပြာတထောင်ကို ရသည်ရှိလတ်သော် ငါ လွှတ်အံ့” ဟုကြံး၏။ ထိုသို့ကြံးသော်လည်း ထိုတထောင်သော်စွာကိုရလျှင် ပစ္စနရစ်ရွာ့ပိုင် “ငါသည် ဤမျှလောက်ဗွားကို ရတုံးသေး၏။ မင်း၊ မင်း၏အမတ်ကြီးတို့အထံ့ချွဲလည်း များ

စွာသောဥစ္စာကို ငါရလတ္ထံ” ဟုကြံး၍ --- များစွာသောအခြားအရံဖြင့် ဘုရားလောင်းကို ရွှေနိဂုံးအစရှိသည်တို့၏ ကစေလျက် “ဟာရာဏသီပြည် ဥရုသေနမင်း၏အထို့ ကစေပြီး လျှင် ငါလွှာတဲ့အဲ” ဟုကြံးသွား၏။ (၅၅၀။ စတု-၅၂၀/၅၂၁။ ပညာင်ကန်။)

- ကာလရှု သို့အမာတ်မွဲ မဟိုကိုပြောဟိတ်ရ၊ “ယုံပြောဟိတ်၊ တွေအဲဟုံုံးအရိန်သီဥပုဟ်မဲ့ လျှော့သွာ့။” “ယုံအမာတ်တဲ့၊ ပယာဝယ်ရုံ အပဲပြောဘိက်အဟာတဲ့ စိုင်သို့တဲ့ အဲပဲပိုင်တဲ့ ကြော်အဲမင်သီဥပုဟ်ရ။” သံတဲ့ရှု အဲဟုံုံးစွာတဲ့ စိုင် အဲမင်သီဥရောင်။ ရုံးကုဝောက်တဲ့ရှု အဲရ သို့တဲ့ ကြော်အဲမင်သီဥရုံ” ရုံးပြောဟိတ်ရေးတဲ့ --။ (၅၅၀။ ၉-၅၁၁။ ၈-၁၃၃။ အစွဲ့။) ပူဗုံး/ ထိုအခါ ပုရောဟိတ်ကို တယောက်သောအမတ်သည် “ဆရာတို့သည် ဥပုသ ဆောက်တည်သည် မဟုတ်လော” ဟုမေး၏။ ထိုပုရောဟိတ်သည် “ငါကား နံနက်အခါ၌ သာ စား၏။ အိမ်သို့ရောက်လတ်သော ခံတွင်းကိုဆေးပြီးလျှင် ဥပုသ ဆောက်တည်၍ ည အခါမစားမျှ၍ ညျှော် သီလကိုစောင့်အဲ။ ဤသို့စောင့်သည်ရှိသော ငါအား ထက်ဝက်သော့ ပုသ်ကို ဆောက်တည်သည်ဖြစ်လတ္ထံ” ဟုဆို၏။ (၅၅၀။ ၀၇-၅၉၆။ ပညာင်ကန်။)

ဝေါဟာရ ‘ကြော’ ကအဲ ဗွဲအဓိပ္ပာယ်တွဟ်သွာ်းမှု ခုံးဟုံုံးတွဲတောက်ခွင့် ပူ့အဟိမိန်အွာဟာလီဒေရ် အဲဂုံးညာတ်လဝ်နှံတဲ့ အဲကြောက်ဖို့တိတဲ့ အာဗွဲသွော်ရွှေ့ရ။ ဗွဲအဓိပ္ပာယ်မန် “စောန်ဆက်”၊ ဗွဲအဓိပ္ပာယ်ဗွဲ “စတင်ဖြစ်ပေါ်သည်”/“ဆင်းသက်သည်” တော်ရှုကို ဗွဲအဓိပ္ပာယ်အောင်လိုက် “to begin to happen or exist”/ “to descend from” တော်ရှုကို ဂပ်ဂပ်ပွဲ့အံစတ်ရ။ ဝေါဟာရ ‘ကြော’ ဒွဲဗွဲရှုရှု နှုတ်ကြိုယာအဓိကမွဲဟောင် ဟွံ့သောင်ကိုကြိုယာအရှို့ပွင့်ရ။ ဝါကျပ်ယိုက်ဝါဝါကျွဲ့သွော်ရွှေ့ လူတိစိ စတ်ရံ့င်ညီ။

- “ယွဲတိလွှဲဗို့နှင့် ထအုတဲ့ ‘နိဝတု၊ ကုံးဂိုင်လမျှို့ညီ’ မူးရှု ဂလာန်ရှု မူန်မဂုံးဟိုကြောက်ကွင်းရောအဲ” ခမိတ်သွာန်ကျိုး၊ ကျိုးတွဲကိုကြွှုအတိက်တော်ရ။ (၅၅၀။ ၉-၁၅၅။ ၂-၄၃၇။ အစွဲ့။) ပူဗုံး/ “အရှင်ဘုရား၊ (နှာချော်) ‘အသက်ရှည်စေားတဲ့ ဟူ၍ဆိုသော စကားတဲ့၍၊ အသက်ရှည်စေားတဲ့ ဟုဆိုသောစကားမည်သည်ကား အဘယ်အခါ၌ ဖြစ်သနည်း” ဟု (ရဟန်းတို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို မေးကုန်၏။ (၅၅၀။ ၃-၂၂၂။ ပညာင်ကန်။) (“ဘယ်အခါမှစ၍ ဖြစ်သနည်း” ဟုဆိုလိုသည်။) ပူ့မူအောင်လိုက်/ All this was told to the Blessed One. He said, “Brethren, common folk are superstitious. When you sneeze, and they say, ‘Long life to you, sir!’ I permit you to answer, ‘The same to you.’” Then the Brethren asked him – “Sir, when did people **begin** to answer ‘Long life’ by ‘The same to you?’” (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-11)
- ပရိုင်ရှု မိုးဖောမိသတ်မိုင်တဲ့ “မက်မျိုးစိုင်သို့င်မူးရွှေ့ ဒိုက်ထုပ်အတော် တွောဝို့မကြောက်ကွင် ရောင်။ လွှဲဟ်ရွှေ့ တွောဝို့အတော်ပို့ရှု ကြောက်ဒက္ခတ်အာတဲ့ရ။ ဒြပ်ပူ့ရွှေ့မှုံးမွှော်ထုပ်မဲ့ လက်ရှုလောင် မဒေးဟုတ်အာတဲ့ရ” ဂေးတဲ့ မိုးဖောမိသတ်စံ့င်တူတဲ့ရ၊ ဂတော်ယားတဲ့ရ။ (၅၅၀။

၈—၁၆၃။ ၀—၄၆၈။ အစွဲဘာ။) (တွောဝိမကြက်ကျင် = တွောဝိမစေန်ဆက်ကျင်။) ဗုံးမူး/ ဘုရားလောင်း၏ အမိပုဇ္ဈားမသည် ထိအကြောင်းကိုကြား၍ “ဆင်မင်္ဂလာမှုကိုပြုခြင်းမည်သည်ကား အမျိုးခုနစ်ဆက် လည်သည်တိုင်အောင် ငါတို့အနွယ်တည်း။ ငါတို့၏အနွယ်သည် ပျက်စီးလတ္တာ။ ငါတို့သည် ဥစ္စာမှလည်း ဆုတ်ယုတ်လတ္တာ။” ဟု စိုးရိမ်သည်ဖြစ်၍ ငါ၏။ (၅၅၀။ ၃—၆၄။ ညောင်ကန်။) ဗုံးမူးအောင်လိက်/ But the Bodhisatta's mother heard that in four days there was to be an elephant festival. “For seven generations,” thought she, “we have managed the elephant festivals from father to son. The old custom will pass from us, and our wealth will all melt away!” She wept and wailed. (The Jataka: Vol. I & II: Book II: p-32))

((((((((((((((()))))))))))))

ကြော်မီန်

ဗုံး “လိက်နယ်သမြို့” ရှိ ကျော်စွဲအစွဲအောင် မရိန်ခြုံတွောကိုမန်ပိုတွေ့ယှဉ်တို့ရှိ ရပ်စပ်စကာလ်ဝေါဟာရမန်ပြေား “ကြော်မီန်” စွာရှိ အဲရွားညာတ်ကေတ်တဲ့ ကောန်းကူးမန်ပို သောတုဇ်တအ်သုံး ဂမျိုင် တွော်နရှုံးပုံးပုံးတည်စွာရှိတဲ့ အဲကြော်မီတ်ထွေးကိုရောင်အား စပ်ကိုဝေါဟာရအောင်တဲ့ အကြော်မန်ကိုမန် တွော်နသို့က်ကိုခြုံတဲ့ ပေါကယျာန်စဝါတ်သွောက်ဖွံ့ရင်သွေးအား ဟွာ့သေင်ရောင်ရှိ အဲမိက ဂုံးခြင်ကေတ်ရှုန်ရာ။ လိက်နယ်သမြို့စွာ နှုံးလိက်သူရှုံးတဲ့ အဲကလိဂုံးလ် နှုံးကိုနဲ့အံက်ပိုင်(ကွာန်ဝက်) မနှုံးမည့်နှင့်လိပ်အခေါင်ကမ်ပူးတာရှုံးရာ။ လိက်နယ်သမြို့စွာ လိက်ရှိင်တို့စွဲမလောန်ရာ။ ဒွဲည်းစကာလ်ဝေါဟာရ “ကြော်မီန်” ရှိ အတိုင်းသွေးသွင်းရွားရာ။

သို့ပိုတ်ပို့၊ တို့သွားသွား၊ သုတို့တို့၊ ပွဲပထမ၊ သမှတ္တိကို၊ သို့လကွာဏာ၊ လူစွာ့ပိုတ်ပို့၊ ယုတ္တို့ကော်၊ ဖောင်ပန်ရာ၊ နာမဟိုသွေး၊ ယောဇာဒေဝင်၊ ဟိုနှင့်မဲ့တဲ့၊ မဲ့အတ္ထပွဲ၊ ဖောင်ဟိုသွေး၊ လူတိဟာသာ၊ စွဲဖောင်မဲ့၊ နရာဟုမဲ့၊ ပန်သွေးဖောင်၊ သ်ရွာ့လက်သန်၊ ဖောင်ပန်ရာ၊ ကြော်မီန်ကွင်၊ သင်ဝတ်ဆင်ပျော်၊ ရုဝေါင်မန်တပ်၊ တိန်ဆာန်သွား၊ ရာဇာမာတ်တာန်၊ ရွှေ့နှင့်ထပ်ပွဲနှင့်၊ ပြော်ဟောဇာဒေဝင်၊ မကွင်တော်၊ အစိတ်ကွပ်၊ တွော်ပထမ၊ အစိတ်ကွပ်ရှုံး၊ မနှုံးမူလ၊ တရားတိတ်ပွဲနှင့်၊ ဟွာ့တိနှစ်။

ဗုံးပိုင်မလိုတ်ထွေးကိုလ်စွဲလွှာ့စွာ ဝေါဟာရလွှာ့ရှိ စိုးနှုံးအဲပွဲ့ကျိုးဟ်အိမ်ပို့ယ်ကိုလော် ည်းဟို့ကေးလ်ပဓရာ ကွော်ပိုတ်ပို့ဖောင်ပန်ရောင်ရှိ အဲရွားတိကေတ်ရာ။ ယူကွော်ပိုတ်ပို့မှုးရှိ သမှတ္တို့တ်မဲ့ လကွာဏာပိုတ်မဲ့မနှုံးရာ။ ယူကွော်ဖောင်ပန်မှုးရှိ ယောဇာဒေဝင်မဲ့ အတ္ထပွဲဖောင်မဲ့ လူတိဟာသာဖောင်မဲ့ နရာဟုဖောင်မဲ့ မနှုံးအိတ်ရာ။ ပွဲမဟို့ကေးတွော်ပိုတ်ဖောင်ရှိ ဝေါဟာရ “ကြော်မီန်” အောင် သ်လှုံး